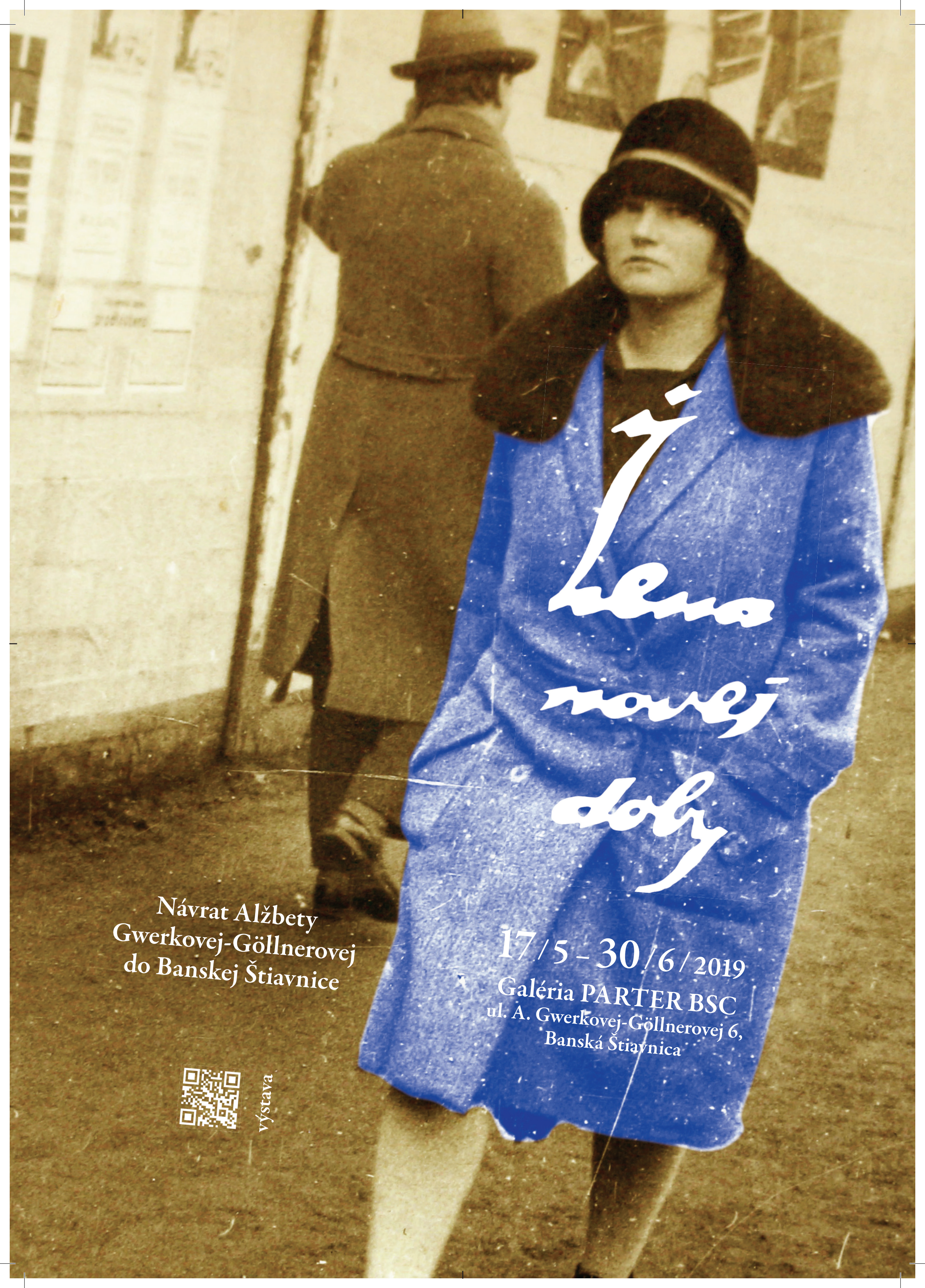

Alžbety navráť dohy

Návrat Alžbety
Gwerkovej-Göllnerovej
do Banskej Štiavnice

17/5 – 30/6/2019
Galéria PARTER BSC
ul. A. Gwerkovej-Göllnerovej 6,
Banská Štiavnica

výstava

„Som presvedčená,
že keby som svoju prácu
vydala po francúzsky alebo
po anglicky, ocenili by ju.
Ale nariekať netreba.
Nie som sama v takej situácii.
Je to len jeden moment z tradičného
zápasu úsilia o priblíženie
sa k svetovosti s domácimi malými
pomermi a úzkymi obzormi.“

Sprievodné podujatia:

- lektorské sprievody kurátoriek podľa dohody
(termíny nájdete na FB stránke výstavy)
- workshop pre študentov stredných škôl
(téma: Som žena novej doby?)

Výstava je prístupná
od 18. mája do 30. júna 2019 v dňoch:
štvrtok a piatok 13.00 hod. – 17.00 hod.
sobota a nedeľa 14.00 hod. – 18.00 hod.
individuálne podľa dohody cez Facebook/BANSKÁ ST A NICA

Produkcia: Reminiscencie

Námet, výskum a koncepcia: Anna Grusková

Kurátorky: Anna Grusková, Iveta Chovanová

Odborná spolupráca: Iveta Chovanová, Alena Bolfová, Magdalena Bystrzak

Výtvarné riešenie a realizácia: Matúš Lányi

Archívne materiály poskytli:

Slovenské banské múzeum, Slovenský národný archív, Štátny archív
v Banskej Bystrici, Štátny archív v Banskej Bystrici - pracovisko Archív
Banská Štiavnica, Múzeum Slovenského národného povstania
v Banskej Bystrici, Slovenská národná knižnica v Martine,
Horehronské múzeum v Brezne a Památník národného písemníctví v Prahe

zenanovej doby.wz.sk / facebook/zenanovej doby /

re
mini
scen
cie
reminiscencie.sk

Slovenské
banské
múzeum

u.

fond
na podporu
umenia

Výstavu z verejných
zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

BANSKÁ ST A NICA
CONTEMPORARY

Galéria Parter BSC
banskastanica.sk

Almázia

BANSKÁ ŠTIAVNICA
MESTO KULTÚRY 2019

Banskobystrický
samosprávny
kraj

Bakomi

Súkromná
základná škola

Návrat Alžbety Gwerkovej-Göllnerovej do Banskej Štiavnice

Dr. Alžbeta Gwerková-Göllnerová (1905-1944)
prišla koncom tridsiatych rokov minulého storočia
do Banskej Štiavnice ako manželka známeho maliara
Edmunda Gwerka. Už tento fakt vzbudzoval veľký záujem.
Aká je tá, ktorú si majster po mnohých ľúbostných
vzťahoch konečne vyvolil? Nepodobala sa miestnym
kráskam a jej názory na úlohu ženy v spoločnosti boli
v rozpore so silnejúcou klérofašistickou orientáciou
slovenských politických elít. Po štúdiu na Karlovej univerzite
v Prahe a stáži na parížskej Sorbonne opustila doktorka
Gwerková sľubne sa rozbehajúcu kariéru na Univerzite
Komenského v Bratislave a začala učiť na banskoštiavnickom
Gymnáziu Andreja Kmeťa. Vzbudzovala nadšenie svojich
študentov a študentiek a nenávisť niektorých prorežimných
kolegov. Po vypuknutí Slovenského národného povstania
sa na jeseň roku 1944 angažovala v miestnom
antifašistickom odboji. Zatkli ju, popravili a skončila
v masovom hrobe v Kremničke.

Výstava vychádza z nových archívnych výskumov
a rozhovorov s pamätníkmi. Ponúka prvé obsiahlejšie
stretnutie so ženou, ktorá pozitívnym a progresívnym
spôsobom ovplyvnila život nielen v Banskej Štiavnici.

Dr. Alžbetu Gwerkovú-Göllnerovú budeme počas trvania výstavy pripomínať aj na nasledujúcich miestach:

- na bývalom Gymnáziu v Banskej Bystrici, kde študovala a kde sa spriatelila s českou profesorkou
tohto gymnázia Jarmilou Zikmundovou, spolueditorkou obsiahlej knihy *Žena novej doby*
- na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde vyučovala, vedecky pôsobila a ťažko
bojovala s odporom voči vzdelaným ženám u niektorých svojich kolegov
- na budove bývalého banskoštiavnického Gymnázia Andreja Kmeťa,
kde pôsobila v rokoch 1938-1944 ako štátna profesorka
- v Banskej Štiavnici na ulici Alžbety Gwerkovej-Göllnerovej 12,
kde bývala vo vile svojho manžela Edmunda Gwerka
- na Kultúrnom centre v Banskej Štiavnici, bývalom Katolíckom spolku, kde študenti
Gymnázia Andreja Kmeťa s mladým Gustávom Valachom s veľkým úspechom
hrali divadelnú hru *Záveje* v réžii Alžbety Gwerkovej-Göllnerovej
- na Chate Andreja Kmeťa na Sitne, ktoré bolo najskôr umeleckým azylom jej manžela Edmunda
Gwerka a neskôr obľúbeným cieľom ich spoločných vychádzok
- na Kmeťovej 2 v Banskej Štiavnici, kde bolo sídlo Revolučného národného výboru
počas Slovenského národného povstania – bola jednou z jeho popredných osobností
- na vile Anna v blízkosti Počúvadla, kde sa po potlačení
Slovenského národného povstania skrývala so svojim manželom
a ďalšími členmi banskoštiavnického Revolučného národného výboru
- pri pamätníku v Kremničke, na mieste, kde skončila v masovom hrobe
ako jedna zo 747 obetí nacistov a ich domácich prisluhovačov
- na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici, kde je pochovaná
spolu so svojim manželom, významným maliarom Edmundom Gwerkom